

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

10. července 2014*

„Článek 102 SFEU — Zneužití dominantního postavení — Španělské trhy širokopásmového přístupu k internetu — Stlačení marží — Článek 263 SFEU — Přezkum legality — Článek 261 SFEU — Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci — Článek 47 Listiny — Zásada účinné soudní ochrany — Přezkum v plné jurisdikci — Výše pokuty — Zásada proporcionality — Zásada zákazu diskriminace“

Ve věci C-295/12 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 13. června 2012,

Telefónica SA, se sídlem v Madridu (Španělsko),

Telefónica de España SAU, se sídlem v Madridu,

zastoupené F. González Díazem a B. Hollesem, abogados,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

přičemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená F. Castillem de la Torre, É. Gippini Fournierem a C. Urraca Caviedesem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

France Telecom España SA, se sídlem v Pozuelo de Alarcón (Španělsko), zastoupená H. Brokelmannem a M. Ganino, abogados,

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo), se sídlem v Madridu, zastoupená L. Pineda Salidem a I. Cámara Rubio, abogados,

European Competitive Telecommunications Association, se sídlem v Wokinghamu (Spojené království), zastoupená A. Salerno a B. Cortesem, avvocati,

vedlejší účastnice řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda senátu, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby a C. Vajda (zpravodaj), soudci,

* Jednací jazyk: španělština.

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 16. května 2013,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. září 2013,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Kasačním opravným prostředkem se společnosti Telefónica SA a Telefónica de España SAU (dále jen společně „navrhovatelky“) domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie Telefónica a Telefónica de España v. Komise (T-336/07, EU:T:2012:172, dále jen napadený rozsudek“), kterým Tribunal zamítl jejich žalobu směřující ke zrušení rozhodnutí Komise C(2007) 3196 final ze dne 4. července 2007 v řízení podle článku 82 [ES] (věc COMP/38.784 – Wanadoo España v. Telefónica (dále jen „sporné rozhodnutí“), jakož i jejich podpůrný návrh na zrušení nebo snížení výše pokuty, která jim byla tímto rozhodnutím uložena.

Právní rámec

Nařízení č. 17

- 2 Protiprávní jednání trvalo od září 2001 do prosince 2006. Nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962 První nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), bylo ke dni 1. května 2004 zrušeno a nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).
- 3 V důsledku toho bylo nařízení č. 17 použitelné na okolnosti projednávané věci do 1. května 2004, kdy se stalo použitelným nařízením č. 1/2003. Je třeba nicméně uvést, že relevantní ustanovení nařízení č. 1/2003 jsou v zásadě totožná s relevantními ustanoveními nařízení č. 17.
- 4 Článek 15 odst. 2 nařízení č. 17 stanovil:

„Komise může podnikům nebo sdružením podniků uložit rozhodnutím pokuty ve výši od 1 000 do 1 000 000 zúčtovacích jednotek nebo v částce tuto výši přesahující, ale nepřesahující 10 % obratu dosaženého v předchozím účetním roce všemi podniky, které se na porušení podílely, a pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

- a) poruší čl. [81] odst. 1 [ES] a článek [82 ES], nebo

[...]

Při stanovení výše pokuty se bere v úvahu závažnost a trvání daného porušení.“

- 5 Článek 17 nařízení č. 17 stanovil:

„Soudní dvůr má neomezenou pravomoc ve smyslu článku [229 ES] přezkoumat rozhodnutí, jimiž Komise stanovila pokutu nebo penále; Soudní dvůr může uložené pokuty nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.“

Narizení č. 1/2003

- 6 Článek 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, který nahradil čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, stanovil:

„Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

- a) se dopouštějí jednání v rozporu s články [101 SFEU] nebo [102 SFEU] nebo

[...]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[...]“

- 7 Článek 31 nařízení č. 1/2003, který nahradil článek 17 nařízení č. 17, stanoví:

„Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále. Může uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.“

Pokyny z roku 1998

- 8 Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [ESUO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny z roku 1998“) v bodě 1 A, věnovaném posouzení závažnosti protiprávního jednání, stanoví:

„A. Závažnost Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu. Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání.

- méně závažná protiprávní jednání:

[...]

Předpokládané pokuty: 1 000 [eur] až 1 milion [eur].

- závažná protiprávní jednání:

[...]

Předpokládané pokuty: 1 milion [eur] až 20 milionů [eur].

- velmi závažná protiprávní jednání:

těmi budou obecně horizontální omezení, jako ‚cenové kartely‘ a kvóty podílů na trhu nebo jiné praktiky, které ohrožují řádné fungování jednotného trhu, jako je rozdělování vnitrostátních trhů a jasné zneužívání dominantního postavení podniky majícími praktický monopol [...].

Předpokládané pokuty: nad 20 milionů [eur].“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

9 Skutečnosti předcházející sporu shrnul Tribunál v bodech 3 až 29 napadeného rozsudku takto:

„3 Dne 11. července 2003 zaslala Wanadoo España SL (nyní France Telecom España SA) (dále jen ‚France Telecom‘) stížnost Komisi Evropských společenství, v níž tvrdila, že rozpětí mezi velkoobchodními cenami, které dceřiné společnosti Telefónica účtovaly ve Španělsku svým konkurentům při velkoobchodním poskytování vysokorychlostního přístupu k internetu, a maloobchodními cenami, které účtovaly konečným uživatelům, nebylo dostatečné k tomu, aby společnosti Telefónica mohli její konkurenti konkurovat (bod 26 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

[...]

6 Dne 4. července 2007 přijala Komise napadené rozhodnutí, které je předmětem projednávané žaloby.

7 Komise v napadeném rozhodnutí nejprve označila tři relevantní výrobové trhy, tedy maloobchodní trh připojení k vysokorychlostnímu přenosu dat a dva velkoobchodní trhy připojení k vysokorychlostnímu přenosu dat (body 145 až 208 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

8 Dotčený maloobchodní trh zahrnuje podle [sporného] rozhodnutí veškeré produkty vysokorychlostního připojení bez rozdílu, ať již poskytované prostřednictvím ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line, asymetrické digitální připojení uživatele), nebo prostřednictvím jakékoliv jiné technologie, uváděné na ‚trh pro širokou veřejnost‘ a určené pro rezidenty i nerezidenty. Naopak nezahrnuje služby přístupu k vysokorychlostnímu připojení na míru, směřující především k ‚velkým zákazníkům‘ (bod 153 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

9 Pokud jde o velkoobchodní trhy, Komise uvedla, že nabízeny byly tři základní velkoobchodní nabídky, a to referenční nabídka pro zpřístupnění účastnického vedení, nabízená pouze společností Telefónica, regionální velkoobchodní nabídka (GigADSL, dále jen ‚regionální velkoobchodní produkt‘), rovněž nabízená pouze společností Telefónica, a několik celostátních velkoobchodních nabídek nabízených společností Telefónica (ADSL-IP a ADSL-IP Total, dále jen ‚celostátní velkoobchodní produkt‘) i ostatními operátory na základě zpřístupnění účastnického vedení nebo regionálního velkoobchodního produktu (bod 75 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

[...]

14 Komise dospěla k závěru, že velkoobchodní trhy dotčené napadeným rozhodnutím zahrnují regionální velkoobchodní produkt a celostátní velkoobchodní produkt, s výjimkou kabelových velkoobchodních služeb a jiných technologií nežli ADSL (body 6 a 208 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

15 Podle napadeného rozhodnutí mají relevantní velkoobchodní a maloobchodní zeměpisné trhy celostátní rozměr (španělské území) (bod 209 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

16 Dále Komise konstatovala, že společnost Telefónica má dominantní postavení na obou dotčených velkoobchodních trzích (body 223 až 242 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). Ve sledovaném období tak Telefónica měla monopol na poskytování regionálního velkoobchodního produktu a více než 84% podíl na celostátním velkoobchodním trhu (body 223 a 235 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). Podle [sporného] rozhodnutí (body 243 až 277 odůvodnění) měla Telefónica dominantní postavení rovněž na maloobchodním trhu.

17 Poté Komise přezkoumala, zda Telefónica na dotčených trzích zneužila svého dominantního postavení (body 278 až 694 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). V tomto ohledu měla Komise za to, že Telefónica porušila článek [102 SFEU], jelikož svým konkurentům vnutila nespravedlivé ceny ve formě tarifních nůžek mezi maloobchodními cenami vysokorychlostního přístupu na trhu pro španělskou „širokou veřejnost“ a maloobchodními cenami vysokorychlostního přístupu na regionální a celostátní úrovni v období od září 2001 do prosince 2006 (bod 694 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

[...]

24 A nakonec Komise konstatovala, že v projednávaném případě byl dotčen obchod mezi členskými státy, jelikož se cenová politika společnosti Telefónica týká přístupových služeb operátora v dominantním postavení, které pokrývají celé španělské území tvořící podstatnou část vnitřního trhu (body 695 až 697 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

25 Pro účely stanovení výše pokut Komise ve [sporném] rozhodnutí použila metodiku uvedenou v pokynech o metodě stanovování pokut uložených podle [pokynů z roku 1998].

26 Zaprvé Komise posoudila závažnost a dopad protiprávního jednání, jakož i velikost relevantního zeměpisného trhu. Co se nejprve týče závažnosti protiprávního jednání, měla za to, že se jednalo o typické zneužití ze strany podniku v prakticky monopolním postavení, které je s ohledem na pokyny z roku 1998 nutno kvalifikovat jako „velmi závažné“ (body 739 až 743 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). V bodech 744 až 750 odůvodnění [sporného] rozhodnutí Komise odlišuje projednávanou věc zejména od rozhodnutí 2003/707/ES Komise ze dne 21. května 2003 v řízení podle článku [102 SFEU] (věc COMP/C 1/37.451, 37.578, 37.579 – Deutsche Telekom AG) (Úř. věst. L263, s. 9, dále jen „rozhodnutí Deutsche Telekom“), v němž zneužití ze strany společnosti Deutsche Telekom spočívající rovněž ve stlačení marží nebylo kvalifikováno jako „velmi závažné“ ve smyslu pokynů z roku 1998. Co se dále týče dopadu konstatovaného protiprávního jednání, Komise zohlednila skutečnost, že relevantní trhy měly značnou hospodářskou hodnotu, že hrály zásadní roli z hlediska vytvoření informační společnosti a že dopad zneužití společnosti Telefónica na maloobchodní trh byl významný (body 751 a 753 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). Konečně, pokud jde o velikost relevantního zeměpisného trhu, Komise zejména uvedla, že španělský trh vysokorychlostního přenosu dat byl pátým největším vnitrostátním trhem vysokorychlostního přenosu dat v Evropské unii, a že ačkoliv případy tarifních nůžek byly nutně omezené na jediný členský stát, bránilo to operátorům z jiných členských států vstoupit na rychle rostoucí trh (body 754 a 755 odůvodnění napadeného rozhodnutí [sporného] rozhodnutí).

27 Podle napadeného rozhodnutí zohledňuje výchozí částka pokuty, 90 000 000 eur, skutečnost, že závažnost zneužití se stala zjevnější během příslušného období, a konkrétně po přijetí rozhodnutí Deutsche Telekom (body 756 a 757 odůvodnění [sporného] rozhodnutí). Na uvedenou výchozí částku pokuty byl použit násobící faktor 1,25 pro zohlednění významné hospodářské síly společnosti Telefónica a pro zajištění dostatečně odrazující povahy pokuty, takže výchozí částka pokuty byla zvýšena na 112 500 000 eur (bod 758 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

28 Zadruhé vzhledem k tomu, že protiprávní jednání trvalo od září 2001 do prosince 2006, tedy pět let a čtyři měsíce, zvýšila Komise výchozí částku pokuty o 50 %. Základní výše pokuty tak dosáhla 168 750 000 eur (body 759 až 761 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).

29 Zatřetí vzhledem k dostupným důkazům měla Komise za to, že v tomto případě lze uznat existenci určitých polehčujících okolností, jelikož k protiprávnímu jednání došlo přinejmenším z nedbalosti. Společnosti Telefónica tak bylo přiznáno snížení výše pokuty o 10 %, a v důsledku toho činila výše pokuty 151 875 000 eur (body 765 a 766 odůvodnění [sporného] rozhodnutí).“

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 10 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 1. října 2007 navrhovatelky podaly žalobu, kterou se domáhaly zrušení sporného rozhodnutí a podpůrně zrušení či snížení pokuty uložené Komisí.
- 11 Na podporu hlavních návrhových žádání žalobkyně uplatnily šest žalobních důvodů vycházejících z porušení práva na obhajobu, z nesprávného posouzení skutkového stavu a nesprávného právního posouzení při vymezení relevantních velkoobchodních trhů, z nesprávného posouzení skutkového stavu a nesprávného právního posouzení při stanovení jejich dominantního postavení na dotčených trzích, z nesprávného právního posouzení při uplatnění článku [102 SFEU] na jejich zneužívající jednání, z nesprávných skutkových zjištění nebo z nesprávného posouzení skutkového stavu a nesprávného právního posouzení, pokud jde o jejich zneužívající jednání a jeho protisoutěžní dopad, a konečně z uplatnění článku [102 SFEU] *ultra vires* a z porušení zásady subsidiarity, zásady proporcionality, zásady právní jistoty, zásady loajální spolupráce a zásady řádné správy.
- 12 Podpůrně žalobkyně uplatnily dva žalobní důvody. První žalobní důvod vycházel z nesprávných skutkových zjištění a nesprávného právního posouzení, jakož i z porušení čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, a zásady právní jistoty a zásady legitimního očekávání. Druhý žalobní důvod uvedený podpůrněji vychází z nesprávných skutkových zjištění a z nesprávného právního posouzení a z porušení zásady proporcionality, zásady rovného zacházení, zásady individualizace trestů a povinnosti uvést odůvodnění při stanovení výše pokuty.
- 13 Usneseními ze dne 31. července 2008 a 28. února 2011 bylo povoleno vedlejší účastenství Asociación de usuarios de servicios bancarios (Ausbanc Consumo) (dále jen „Ausbanc Consumo“) a společnosti France Telecom na jedné straně, jakož i European Competitive Telecommunications Association (dále jen „ECTA“) na straně druhé, na podporu návrhových žádání Komise.
- 14 Tribunál každý z těchto žalobních důvodů i žalobu v plném rozsahu zamítl.

Návrhová žádání účastníků řízení před Soudním dvorem

- 15 Navrhovatelky navrhují, aby Soudní dvůr:
 - pokud jde o hlavní návrhová žádání:
 - zrušil napadený rozsudek v plném nebo částečném rozsahu;
 - na základě poznatků, které má k dispozici, zcela nebo zčásti zrušil sporné rozhodnutí;
 - zrušil nebo snížil pokutu na základě článku 261 SFEU;
 - zrušil nebo snížil pokutu z důvodu neodůvodněné délky řízení před Tribunálem a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení, jakož i vedlejším účastníkům tohoto řízení i řízení před Tribunálem.
 - Podpůrně, pokud stav řízení neumožní výše uvedeným žádáním vyhovět:
 - zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu, aby rozhodl s ohledem na právní názory vyjádřené Soudním dvorem;
 - zrušil nebo snížil pokutu na základě článku 261 SFEU a

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení, jakož i vedlejším účastníkům tohoto řízení i řízení před Tribunálem.
 - V každém případě na základě článku 15 SFEU povolil přístup k doslovnému přepisu nebo k záznamu jednání, které se konalo před Tribunálem dne 23. května 2011, a nařídil konání jednání.
- 16 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
- prohlásil kasační opravný prostředek v plném nebo částečném rozsahu za nepřijatelný nebo jej zamítl jako neopodstatněný;
 - podpůrně, pokud musí být kasační opravný prostředek připuštěn, aby v každém případě zamítl žalobu směřující ke zrušení sporného rozhodnutí, a
 - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů tohoto řízení.
- 17 Ausbanc Consumo navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a v plném rozsahu potvrdil napadený rozsudek;
 - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení a
 - v každém případě na základě článku 15 SFEU povolil přístup k doslovnému přepisu nebo k záznamu jednání, které se konalo před Tribunálem dne 23. května 2011.
- 18 France Télécom navrhuje, aby Soudní dvůr:
- v plném rozsahu zamítl kasační opravný prostředek;
 - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů tohoto řízení, jakož i řízení před Tribunálem a
 - uspořádal jednání.
- 19 ECTA navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek;
 - v plném rozsahu zamítl podpůrná návrhová žádání navrhovatelek směřující ke zrušení nebo snížení jejich pokuty a
 - uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 20 Na podporu kasačního opravného prostředku navrhovatelky vznášejí šest důvodů směřujících ke zrušení napadeného rozsudku.
- 21 Úvodem je třeba přezkoumat námitku nepřijatelnosti vznesenou Komisí proti kasačnímu opravnému prostředku v plném rozsahu, jakož i žádosti o přístup k doslovnému přepisu nebo zvukovému záznamu jednání před Tribunálem podané navrhovatelkami a Ausbanc Consumo.

K námitce nepřípustnosti vznesené Komisí proti kasačnímu opravnému prostředku v plném rozsahu

- 22 Komise vznáší námitku nepřípustnosti proti kasačnímu opravnému prostředku a uplatňuje následující argumenty.
- 23 Zprvce Komise zdůrazňuje, že kasační opravný prostředek je mimořádně dlouhý a opakující se a často uvádí více důvodů na každé stránce, takže se zdá, že obsahuje několik set důvodů, což je „rekord“ v soudní historii Unie.
- 24 Zadruhé kasační opravný prostředek směřuje téměř systematicky k dosažení nového přezkumu skutkových okolností pod záminkou tvrzení, podle kterých Tribunál použil „nesprávné právní kritérium“.
- 25 Zatřetí jsou důvody příliš často uváděny jako pouhá neodůvodněná tvrzení.
- 26 Začtvrté má Komise za to, že navrhovatelky jednak často kritizují sporné rozhodnutí, a nikoli napadený rozsudek, a jednak týká-li se daná kritika napadeného rozsudku, prakticky nikdy neuvádějí jeho přesné části nebo body, které obsahují údajná nesprávná právní posouzení.
- 27 Zapáté Komise tvrdí, že pro ni bylo mimořádně obtížné, až nemožné, vykonat své právo na obhajobu v rámci tak zmateně a nesrozumitelně formulovaného kasačního opravného prostředku, a proto žádá Soudní dvůr, aby kasační opravný prostředek v plném rozsahu prohlásil na nepřípustný.
- 28 Podpůrně má Komise za to, že i při těch vzácných příležitostech, kde navrhovatelky svým kasačním opravným prostředkem vznášejí právní otázku, jsou jejich argumenty zjevně v rozporu s judikaturou Soudního dvora. Žádá proto Soudní dvůr, aby prostřednictvím odůvodněného usnesení konstatoval zjevnou neopodstatněnost kasačního opravného prostředku.
- 29 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury z článků 256 SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, jakož i čl. 112 odst. 1 písm. c) jeho jednacího řádu platného ke dni podání projednávaného kasačního opravného prostředku vyplývá, že opravný prostředek musí přesně uvést kritizované části napadeného rozsudku, jehož zrušení se domáhá, jakož i právní argumenty, které tento návrh specificky podporují, jinak je dotýčný opravný prostředek nebo důvod opravného prostředku nepřípustný (viz zejména rozsudky *Dansk Rørindustri* a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 426, jakož i *Deutsche Telekom* v. Komise, C-280/08 P, EU:C:2010:603, bod 24).
- 30 Těmto požadavkům neodpovídá důvod, jehož argumentace není dostatečně jasná a přesná, aby Soudnímu dvoru umožnila vykonat přezkum legality, zejména když hlavní skutečnosti, na kterých je založen, nevyplývají dostatečně uceleným a srozumitelným způsobem z textu tohoto kasačního opravného prostředku, který je v tomto ohledu formulován nejasně a nejednoznačně, a proto tento důvod musí být prohlášen za nepřípustný (v tomto smyslu viz rozsudek *Thyssen Stahl* v. Komise, C-194/99 P, EU:C:2003:527, body 105 a 106, jakož i *Arkema* v. Komise, C-520/09 P, EU:C:2011:619, bod 61 a citovaná judikatura). Soudní dvůr rovněž rozhodl, že jako zjevně nepřípustný musí být odmítnut kasační opravný prostředek, který nemá koherentní strukturu, omezuje se na všeobecná tvrzení a neobsahuje přesné odkazy na body napadeného usnesení, které mají být stíženy nesprávným právním posouzením (viz usnesení *Weber* v. Komise, C-107/07 P, EU:C:2007:741, body 26 až 28).
- 31 Ohledně kasačního opravného prostředku podaného navrhovatelkami je třeba konstatovat, jak zdůrazňuje Komise, že obsahuje velký počet důvodů a argumentů, které musí být považovány za nepřípustné. Nicméně nelze mít za to, že projednávaný kasační opravný prostředek je nepřípustný v plném rozsahu. Jistý počet důvodů vznesených v kasačním opravném prostředku totiž s požadovanou přesností identifikuje kritizované prvky napadeného rozsudku a s dostačující jasností

uvádí uplatňované právní argumenty. V důsledku toho je namístě – bez ohledu na níže uvedené nedostatky – zamítnout námitku nepřipustnosti vznesenou Komisí proti celému kasačnímu opravnému prostředku.

K žádostem o přístup k doslovnému přepisu nebo ke zvukovému záznamu jednání před Tribunálem

- 32 Navrhovatelky a Ausbanc Consumo požádaly na základě článku 15 SFEU o přístup k doslovnému přepisu nebo ke zvukovému záznamu jednání, které se dne 23. května 2011 konalo před Tribunálem.
- 33 V tomto ohledu čl. 169 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že návrhová žádání v kasačním opravném prostředku musí směřovat k úplnému nebo částečnému zrušení rozhodnutí Tribunálu obsaženého ve výroku tohoto rozhodnutí.
- 34 Žádosti navrhovatelek a Ausbanc Consumo o přístup přitom nesměřují k úplnému či částečnému zrušení napadeného rozsudku. Mimoto uvedené účastnice nevysvětlují, proč si přejí mít přístup k doslovnému přepisu nebo ke zvukovému záznamu jednání, které se dne 23. května 2011 konalo před Tribunálem, ani v jakém rozsahu by případný přístup k uvedeným dokumentům mohl mít užitečný účinek pro účely jejich návrhových žádání směřujících ke zrušení napadeného rozsudku, respektive zamítnutí kasačního opravného prostředku.
- 35 Je proto třeba odmítnout žádosti o přístup podané navrhovatelkami a Ausbanc Consumo jako nepřístupné.

K argumentu vycházejícímu z porušení povinnosti Tribunálu provést přezkum v plné jurisdikci

- 36 Pátou částí pátého důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil povinnost provést přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), pokud jde o posouzení zneužití dominantního postavení a jeho účinků na hospodářskou soutěž.
- 37 Kromě toho navrhovatelky mnohokrát opakují tento argument, podle kterého Tribunál porušil svoji povinnost provést přezkum v plné jurisdikci, pokud jde o určení protiprávního jednání, zejména v rámci jejich druhého a třetího důvodu.
- 38 V rozsahu, v jakém jsou uvedené argumenty totožné nebo se široce překrývají, je namístě přezkoumat je společně a před ostatními důvody.
- 39 Úvodem je třeba připomenout základní charakteristiky opravných prostředků stanovených unijním právem s cílem zaručit účinnou právní ochranu podnikům, kterým Komise ve svém rozhodnutí ukládá pokutu za porušení pravidel hospodářské soutěže.
- 40 Zásada účinné právní ochrany představuje obecnou zásadu unijního práva, která je nyní vyjádřena v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jež v unijním právu odpovídá čl. 6 odst. 1 EÚLP (viz rozsudek Chalkor v. Komise, C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 51; Otis a další, C-199/11, EU:C:2012:684, bod 47, jakož i Schindler Holding a další v. Komise, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 36).
- 41 Je třeba připomenout, že i když jsou základní práva, která jsou zaručena EÚLP – jak potvrzuje čl. 6 odst. 3 SEU – součástí unijního práva jakožto obecné zásady a i když čl. 52 odst. 3 Listiny vyžaduje, aby byl právům obsaženým v Listině, která odpovídají právům zaručeným EÚLP, dán stejný smysl a rozsah, jaký jim přikládá uvedená Úmluva, nepředstavuje tato Úmluva právní nástroj formálně začleněný do unijního právního řádu, dokud k ní Unie nepřistoupí (viz rozsudky Schindler Holding a další v. Komise, EU:C:2013:522, bod 32).

- 42 Podle ustálené judikatury unijní právo stanoví systém soudního přezkumu rozhodnutí Komise přijatých v řízení podle článku 102 SFEU, který poskytuje veškeré záruky požadované článkem 47 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudky *Chalkor v. Komise*, EU:C:2011:815, bod 67, jakož i *Otis a další*, EU:C:2012:684, body 56 a 63). Uvedený systém soudního přezkumu spočívá v přezkumu legality aktů orgánů stanoveném v článku 263 SFEU, který může být na základě článku 261 SFEU doplněn přezkumem v plné jurisdikci, pokud jde o sankce stanovené v nařízeních.
- 43 Pokud jde o přezkum legality rozhodnutí Komise v oblasti práva hospodářské soutěže, článek 263 SFEU v prvním a druhém pododstavci stanoví, že Soudní dvůr přezkoumává legalitu aktů Komise, které mají právní účinky vůči třetím osobám, a za tím účelem má pravomoc rozhodovat o žalobách pro nedostatek příslušnosti, pro porušení podstatných formálních náležitostí, pro porušení Smluv nebo jakéhokoli právního předpisu týkajícího se jejich provádění anebo pro zneužití pravomoci. Na základě článku 256 SFEU Tribunál v prvním stupni vykonává přezkum legality rozhodnutí Komise v oblasti práva hospodářské soutěže, jak stanoví článek 263 SFEU.
- 44 Daný přezkum legality je doplněn přezkumem v plné jurisdikcí, pokud jde o pokuty a penále uložené Komisí za porušení pravidel hospodářské soutěže v souladu s článkem 261 SFEU. Článek 17 nařízení č. 17, nahrazený článkem 31 nařízení č. 1/2003, stanoví, že Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále, což znamená, že může uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.
- 45 Z výše uvedeného vyplývá, že přezkum legality se týká všech rozhodnutí Komise v řízení podle článku 102 SFEU, zatímco rozsah pravomoci přezkumu v plné jurisdikci stanovený v článku 31 nařízení č. 1/2003 je omezen na ty části uvedených rozhodnutí, která stanoví pokutu nebo penále.
- 46 V rozsahu, v jakém pátá část pátého důvodu směřuje proti částem sporného rozhodnutí, které se týkají konstatování protiprávního jednání, je třeba argument navrhovatelek vycházející z porušení povinnosti provést přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 47 Listiny chápat tak, že se týká v projednávané věci přezkumu legality Tribunálem podle článku 263 SFEU.
- 47 Navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál porušil povinnost provést přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 47 Listiny v rámci posouzení zneužití dominantního postavení a jeho účinků na hospodářskou soutěž. Navrhovatelky Tribunálu zejména vytýkají, že zamítl jejich argumenty poté, co v bodech 211, 220, 223, 244, 251 a 263 napadeného rozsudku konstatoval neexistenci zjevně nesprávného posouzení ze strany Komise. Navrhovatelky v tomto ohledu uvádí tři výtky.
- 48 První výtka navrhovatelky tvrdí, že Tribunál vykonal omezený přezkum zjevně nesprávného posouzení skutečností, které nevyžadovaly komplexní hospodářské posouzení.
- 49 Druhou výtka navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál nesprávně omezil na přezkum zjevně nesprávného posouzení, aby se vyhnul posouzení, zda důkazy předložené Komisí podporují závěry, které vyvodila ze svého posouzení komplexní hospodářské situace v souladu s rozsudkem Komise v. *Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2005:87, bod 39).
- 50 Třetí výtka navrhovatelky tvrdí, že Tribunál je i v případě výskytu komplexních hospodářských otázek povinen provést přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 6 EÚLP, jak jej vykládá rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, *A. Menarini Diagnostics S.r.l. v. Itálie* (č. 43509/08, 27. září 2011), v němž nemá kritérium zjevně nesprávného posouzení žádné místo.
- 51 Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva dodržování článku 6 EÚLP nevyklučuje, aby byl ve správním řízení „trest“ uložen nejprve správním orgánem. Předpokládá však, že rozhodnutí správního orgánu, které samo o sobě nesplňuje podmínky stanovené čl. 6 odst. 1 EÚLP, bude podléhat

následnému přezkumu, který vykonává soudní orgán v plné jurisdikci (rozsudek ESLP, Segame SA v. Francie, č. 4837/06, bod 55, EÚLP 2012, a výše uvedený rozsudek A. Menarini Diagnostics v. Itálie, bod 59).

- 52 Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva rovněž vyplývá, že mezi vlastnosti soudního orgánu s pravomocí přezkumu v plné jurisdikci patří pravomoc změnit rozhodnutí vydané orgánem nižšího stupně ve všech ohledech jak po skutkové, tak po právní stránce. Musí mít konkrétně pravomoc rozhodovat o všech skutkových a právních otázkách relevantních pro spor, který mu byl předložen (viz zejména výše uvedený rozsudek ESLP, A. Menarini Diagnostics v. Itálie, bod 59; jakož i rozsudek Schindler Holding a další v. Komise, EU:C:2013:522, bod 35).
- 53 Z ustálené judikatury přitom plyne, že přezkum stanovený v článku 263 SFEU předpokládá, že unijní soud provede přezkum, z právního i skutkového hlediska, argumentů uplatněných navrhovatelkami proti spornému rozhodnutí, a že má pravomoc posoudit důkazy, zrušit uvedené rozhodnutí a změnit výši pokut (v tomto smyslu viz rozsudek Schindler Holding a další v. Komise, EU:C:2013:522, bod 38, jakož i citovaná judikatura).
- 54 Soudní dvůr měl příležitost zdůraznit, že ačkoliv Komise má v oblastech, ve kterých se provádí komplexní hospodářské posouzení, prostor pro uvážení v hospodářské oblasti, neznamená to, že unijní soud nesmí přezkoumávat výklad hospodářských údajů provedený Komisí. Unijní soud totiž musí zejména ověřit nejen věcnou správnost dovolávaných důkazních materiálů, jejich věrohodnost a jejich soudržnost, ale rovněž přezkoumat, zda tyto skutečnosti představují veškeré relevantní údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a zda o ně lze opřít závěry, které z nich byly vyvozeny (rozsudky Komise v. Tetra Laval, EU:C:2005:87, bod 39; Chalkor v. Komise, EU:C:2011:815, bod 54, jakož i Otis a další, EU:C:2012:684, bod 59).
- 55 Mimoto neprovedení přezkumu celého sporného rozhodnutí z úřední povinnosti neporušuje zásadu účinné soudní ochrany. Aby dodržel tuto zásadu, Tribunál nutně nemusí, ač je povinen odpovědět na vznesené žalobní důvody a přezkoumat právní i skutkový stav, z úřední povinnosti provést nové úplné šetření ve věci (rozsudek Chalkor v. Komise, EU:C:2011:815, bod 66, jakož i Kone a další v. Komise, EU:C:2013:696, bod 32).
- 56 Unijní soud musí provést přezkum legality na základě informací, které žalobkyně předložila na podporu uplatněných důvodů, a nemůže se opírat o prostor, který má Komise při posouzení těchto skutečností, aby tak upustil od důkladného přezkumu právního i skutkového stavu (v tomto smyslu viz rozsudek Chalkor v. Komise, EU:C:2011:815, bod 62, jakož i Schindler Holding a další v. Komise, EU:C:2013:522, bod 37).
- 57 S ohledem na tyto vlastnosti splňuje přezkum legality stanovený v článku 263 SFEU požadavky zásady účinné právní ochrany upravené v čl. 6 odst. 1 EÚLP, kterému v unijním právu odpovídá článek 47 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudky Chalkor v. Komise, EU:C:2011:815, bod 67; Otis a další, EU:C:2012:684, bod 56, jakož i Schindler Holding a další v. Komise, EU:C:2013:522, bod 38).
- 58 V projednávané věci se navrhovatelky omezují na obecné tvrzení, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při přezkumu důkazů předložených Komisí, aniž by upřesnily povahu tohoto případného nesprávného posouzení, zejména ve vztahu k podmínkám uloženým v bodě 54 tohoto rozsudku. Netvrdí, že Tribunál opomněl ověřit věcnou správnost uplatněných důkazů, jejich hodnověrnost nebo jejich soudržnost, ani neuvádějí, že skutečnosti přezkoumávané Tribunálem nepředstavují všechny relevantní skutečnosti, které musí být zohledněny při posouzení komplexní hospodářské situace. Kromě toho nevysvětlují, jakým způsobem se měl Tribunál dopustit nesprávného právního posouzení v závěrech vyvozených v bodech 211, 220, 223, 244, 251 a 263 napadeného rozsudku a v příslušném odůvodnění.

59 V každém případě je třeba uvést, že při výkonu přezkumu legality stanoveného v článku 263 SFEU se Tribunál neomezil na ověření existence zjevně nesprávných posouzení, ale skutečně provedl po právní i skutkové stránce důkladný přezkum sporného rozhodnutí ve světle důvodů vznesených navrhovatelkami, čímž splnil požadavky přezkumu v plné jurisdikci ve smyslu článku 47 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudky *Chalkor v. Komise*, EU:C:2011:815, bod 82, jakož i *KME a další v. Komise*, C-272/09 P, EU:C:2011:810, bod 109).

60 Je tudíž třeba zamítnout argument, podle kterého Tribunál porušil svoji povinnost provést přezkum v plné jurisdikci, pokud jde o určení protiprávního jednání, jakož i pátou část pátého důvodu, jako neopodstatněné.

K prvnímu a devátému důvodu, které vycházejí z porušení práva na obhajobu

61 Prvním důvodem navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil právo na obhajobu. Tento důvod má čtyři části.

62 Devátý důvod vznesený navrhovatelkami vychází z nepřiměřené délky řízení před Tribunálem. S ohledem na skutečnost, že tento důvod téměř doslovně uvádí část úvah uvedených v první části prvního důvodu, je třeba je přezkoumat společně.

K první části prvního důvodu a k devátému důvodu, které vycházejí z nepřiměřené délky řízení

63 První částí prvního důvodu a devátým důvodem navrhovatelky tvrdí, že délka řízení před Tribunálem byla nepřiměřená, což porušuje jejich základní právo na účinnou soudní ochranu v přiměřené lhůtě zaručené článkem 47 Listiny a článkem 6 EÚLP.

64 Ačkoli navrhovatelky požadují zrušení napadeného rozsudku a podpůrně zrušení uvedeného rozsudku v rozsahu, v němž potvrdil pokutu, která jim byla uložena nebo snížení této pokuty, je třeba uvést, že při neexistenci jakékoliv indicie, že nadměrná délka řízení u Tribunálu měla vliv na řešení sporu, nemůže nedodržení přiměřené lhůty rozhodování vést ke zrušení napadeného rozsudku. Při neexistenci indicie ukazující na to, že nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování mělo vliv na řešení sporu, by totiž zrušení napadeného rozsudku porušení zásady účinné soudní ochrany Tribunálem nezhojilo (rozsudky *Gascogne Sack Deutschland v. Komise*, C-40/12 P, EU:C:2013:768, body 81 a 82; *Kendrion v. Komise*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, body 82 a 83, jakož i *Groupe Gascogne v. Komise*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, body 81 a 82).

65 V projednávaném případě navrhovatelky neposkytly Soudnímu dvoru žádnou indicii, ze které by vyplývalo, že nedodržení přiměřené lhůty rozhodování Tribunálem mělo vliv na řešení sporu, o kterém rozhodoval. Zejména jejich argumentace, podle které jim délka řízení zabránila v podání kasačního opravného prostředku před vyhlášením rozsudku *TeliaSonera Sverige* (C-52/09, EU:C:2011:83), neumožňuje dospět k závěru, že řešení sporu předloženého Tribunálu v projednávané věci by se mohlo lišit.

66 V rozsahu, v jakém navrhovatelky podpůrně požadují, aby Soudní dvůr snížil pokutu, která jim byla uložena, je třeba připomenout, že sankcí za porušení povinnosti unijním soudem vyplývající z čl. 47 druhého pododstavce Listiny rozhodnout věci, které mu byly předloženy, v přiměřené lhůtě, je žaloba na náhradu škody podaná k Tribunálu, protože taková žaloba představuje účinný prostředek nápravy. Návrh na náhradu škody způsobené nedodržením přiměřené lhůty rozhodování Tribunálem nemůže být předložen přímo Soudnímu dvoru v rámci kasačního opravného prostředku, ale musí být předložen u samotného Tribunálu (rozsudek *Gascogne Sack Deutschland v. Komise*, EU:C:2013:768, body 86 až 90; *Kendrion v. Komise*, EU:C:2013:771, body 91 až 95, jakož i *Groupe Gascogne v. Komise*, EU:C:2013:770, body 80 až 84).

- 67 Je věcí Tribunálu, který je příslušný podle čl. 256 odst. 1 SFEU a byl mu předložen návrh na náhradu škody, aby rozhodl o takovém návrhu v jiném složení, než když rozhodoval o sporu, který vedl k řízení, jehož délka je kritizovaná (rozsudek *Groupe Gascogne v. Komise*, EU:C:2013:770, bod 90).
- 68 V projednávané věci neobsahuje návrh na zahájení řízení informace o průběhu řízení v prvním stupni nezbytné k tomu, aby Soudní dvůr mohl rozhodnout o nepřiměřenosti délky uvedeného řízení.
- 69 Z výše uvedených úvah vyplývá, že první část prvního důvodu a devátý důvod musí být zamítnuty.

Ke druhé části prvního důvodu, vycházející z nesprávného právního posouzení při konstatování nepřípustnosti určitých argumentů obsažených v přílohách

- 70 V druhé části prvního důvodu navrhovatelky mají za to, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když jednak v bodech 62 a 63 napadeného rozsudku rozhodl, že přílohy žaloby a repliky jsou zohledněny pouze v rozsahu, v němž podírají nebo doplňují žalobní důvody či argumenty výslovně uvedené v samotném textu jejich písemností, a jednak v bodech 231, 250 a 262 tohoto rozsudku na základě dříve uvedených zásad prohlásil za nepřípustné určité argumenty obsažené v jejich písemných podáních týkající se výpočtu koncové hodnoty, průměrné délky vztahu se zákazníky a dvojího zaúčtování řady nákladových položek.
- 71 Je třeba uvést, že Tribunál na uvedené body použil procesní pravidlo, připomenuté v bodě 58 napadeného rozsudku a zakotvené v článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu Tribunálu, podle kterého hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je žaloba založena, musí vyplývat, přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně, z textu samotné žaloby, jak zdůrazňuje generální advokát v bodě 26 stanoviska.
- 72 Pokud jde o argument navrhovatelek, podle kterého od nich Tribunál nemůže požadovat, aby do žaloby zahrnuly všechny hospodářské výpočty sloužící jako základ pro jejich argumenty, je třeba konstatovat, že neurčují s požadovanou přesností, jakého nesprávného právního posouzení se Tribunál dopustil. Uvedený argument proto musí být na základě judikatury připomenuté v bodech 29 až 30 tohoto rozsudku zamítnut jako nepřípustný.
- 73 V důsledku toho je namísto druhou část prvního důvodu zamítnout jako částečně neopodstatněnou a částečně nepřípustnou.

Ke třetí části prvního důvodu, vycházející z nesprávného právního posouzení při konstatování nepřípustnosti argumentů týkajících se zbytné povahy infrastruktury pro vnitrostátní a regionální přístup

- 74 Třetí částí prvního důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál v bodě 182 napadeného rozsudku zkreslil skutkový stav a porušil jejich právo na obhajobu, když rozhodl, že neuplatnily zbytnost velkoobchodních produktů v rámci posouzení účinků jejich jednání.
- 75 Je třeba konstatovat, že tento argument je neúčinný, jak zdůrazňuje rovněž generální advokát v bodě 27 stanoviska, jelikož uplatnění zbytnosti velkoobchodních produktů navrhovatelkami patří do širší argumentace, která vyzývá Tribunál, aby použil kritéria stanovená Soudním dvorem v rozsudku *Bronner* (C-7/97, EU:C:1998:569) v rámci zneužívajícího odmítnutí dodávek. Jak přitom vyplývá z bodů 180 a 181 napadeného rozsudku, zneužívající jednání vytýkané navrhovatelkám spočívající v uplatňování tarifních nůžek představuje samostatnou formu zneužití odlišnou od odmítnutí dodávek, takže kritéria stanovená v rozsudku *Bronner* (EU:C:1998:569) nebyla v projednávané věci použitelná (rozsudek *TeliaSonera Sverige*, C-52/09, EU:C:2011:83, body 55 až 58).
- 76 V důsledku toho je třeba zamítnout třetí část prvního důvodu jako irelevantní.

Ke čtvrté části prvního důvodu, vycházející z porušení práva na obhajobu a presumpce nevinu

- 77 Čtvrtou částí prvního důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil práva na obhajobu a presumpci nevinu, když rozhodl, pokud jde o určité argumenty uvedené ve sporném rozhodnutí a neuvedené Komisí v oznámení námitek, že navrhovatelkám přísluší prokázat, že výsledek, k němuž dospěla Komise ve svém rozhodnutí, by byl odlišný, pokud by tyto argumenty nebyly zohledněny.
- 78 Je třeba konstatovat, že argumenty navrhovatelek v tomto ohledu neobsahují přesné odkazy na body napadeného rozsudku, které mají být stíženy nesprávným právním posouzením.
- 79 V důsledku toho a ve světle ustálené judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku, je třeba odmítnout čtvrtou část prvního důvodu jako nepřijatelnou.
- 80 S ohledem na výše uvedené je třeba zamítnout první důvod jako zčásti nepřijatelný, zčásti irrelevantní a zčásti neopodstatněný, jakož i devátý důvod jako neopodstatněný.

Ke druhému důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení při vymezení dotčených velkoobchodních trhů

- 81 Druhým důvodem navrhovatelky tvrdí, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení při vymezení velkoobchodních trhů. Komise, ECTA, France Telecom a Ausbanc Consumo namítají nepřijatelnost tohoto důvodu.
- 82 Zaprvé je třeba konstatovat, že úvodní argumenty uvedeného důvodu s požadovanou přesností neidentifikují nesprávné právní posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit, ale skládají se z obecných a nepodložených tvrzení týkajících se hlavně porušení presumpce nevinu a pravidel upravujících důkazní břemeno, takže ve světle judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku musí být odmítnuty jako nepřijatelné.
- 83 Zadruhé navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál v bodě 117 napadeného rozsudku dopustil pochybení ohledně řady skutkových posouzení týkajících se značných investic, které zahrnovaly využití zpřístupnění účastnického vedení.
- 84 Je přitom třeba připomenout, že podle článku 256 SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora je kasační opravný prostředek proti rozhodnutím Tribunálu omezen na právní otázky. Podle ustálené judikatury je pouze Tribunál příslušný ke zjišťování a posuzování skutkového stavu a v zásadě k posuzování důkazů, které přijal na podporu tohoto skutkového stavu. Takové posouzení tudíž nepředstavuje, s výhradou případu zkreslení těchto důkazů, právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (rozsudky Moser Baer India v. Rada, C-535/06 P, EU:C:2009:498, bod 32 a citovaná judikatura, jakož i E.ON Energie v. Komise, C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 64).
- 85 Ve světle uvedené judikatury je třeba jako nepřijatelnou odmítnout argumentaci navrhovatelek týkající se investic nezbytných k využití zpřístupnění účastnického vedení.
- 86 Zatřetí navrhovatelky napadají věcná posouzení učiněná v bodech 115 a následujících napadeného rozsudku, podle kterých Tribunál v bodě 134 uvedeného rozsudku učinil závěr, že Komise právem vyloučila zpřístupňování účastnického vedení z trhu dotčeného v projednávané věci. Konkrétně považují navrhovatelky za nesprávné posouzení, podle kterého musí operátor disponovat kritickým množstvím, aby mohl uskutečňovat významné investice nezbytné k využití zpřístupnění účastnického vedení.

- 87 Začtvrté navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 123 napadeného rozsudku přijal úvahu Komise, podle které se nahraditelnost, která je pro účely vymezení relevantního trhu nezbytná, musí projevit v krátkodobém časovém horizontu. Podle navrhovatelek Tribunál pominul skutečnost, že test SSNIP („small but significant and non transitory increase in price“; malé, ale významné, nikoli přechodné zvýšení cen) musí být proveden v konkrétním časovém rámci.
- 88 Zapáté navrhovatelky kritizují napadený rozsudek, neboť Tribunál měl vyloučit existenci asymetrické nahraditelnosti mezi velkoobchodními produkty.
- 89 Jelikož uvedené argumenty směřují k napadení skutkových posouzení provedených Tribunálem, je třeba je ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnout jako nepřipustné.
- 90 S ohledem na výše uvedené, a jak zdůrazňuje generální advokát v bodě 12 stanoviska, je třeba přijmout námitku nepřipustnosti vznesenou Komisí, ECTA, France Telecom a Ausbanc Consumo a odmítnout v plném rozsahu druhý důvod kasační opravného prostředku jako nepřipustný.

Ke třetímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení dominantního postavení

- 91 Třetím důvodem navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávných právních posouzení při konstatování – v bodě 146 a následujících napadeného rozsudku – údajně dominantního postavení společnosti Telefónica a jejích dceřiných společností na relevantních trzích. Zejména navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že existenci dominantního postavení založil na jejich vysokých podílech na relevantních trzích, tedy 100 % na regionálním velkoobchodním trhu a 84 % na vnitrostátním velkoobchodním trhu, aniž zohlednil skutečné konkurenční tlaky, kterým byly vystaveny.
- 92 V tomto ohledu postačí konstatovat, že Tribunál přezkoumal tvrzení navrhovatelek směřující k prokázání existence konkurenčních tlaků na relevantních trzích v bodech 156, 157 a 160 až 167 napadeného rozsudku, a konstatoval, že žádné z nich nemohlo vyvrátit existenci dominantního postavení, které měly na uvedených trzích.
- 93 V rozsahu, v jakém navrhovatelky svými argumenty zamýšlejí zpochybnit skutková posouzení Tribunálu, je třeba ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku tyto argumenty odmítnout jako nepřipustné.
- 94 V důsledku toho je třeba třetí žalobní důvod odmítnout jako nepřipustný.

Ke čtvrtému důvodu, vycházejícímu z porušení práva vlastnit majetek a zásady proporcionality, zásady právní jistoty a zásady legality, jakož i z nezohlednění judikatury, která má původ v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569)

- 95 Čtvrtým důvodem navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nesprávně konstatoval, že porušily článek 102 SFEU, jelikož nebyly naplněny základní prvky zneužívajícího odmítnutí dodávek vymezené Soudním dvorem v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569), a zejména požadavek nezbytnosti dotčeného vstupu. Tribunál tím porušil právo navrhovatelek vlastnit majetek, jakož i zásadu proporcionality, zásadu právní jistoty a zásadu legality.
- 96 Jak vyplývá z bodu 74 tohoto rozsudku, Tribunál v bodech 180 a 181 napadeného rozsudku uvedl, že se kritéria stanovená Soudním dvorem v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569) týkala zneužívajícího odmítnutí dodávání. Přitom zneužívající jednání vytýkané navrhovatelkám spočívající v uplatňování tarifních nůžek představuje samostatnou formu zneužití odlišnou od odmítnutí dodávek (rozsudek TeliaSonera Sverige, EU:C:2011:83, bod 56), na kterou se nevztahují kritéria stanovená v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569), včetně kritéria nezbytné povahy vstupu.

- 97 Navrhovatelky rovněž tvrdí, že rozhodnutí Tribunálu nepoužít kritéria stanovená v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569) představuje porušení jejich práva vlastnit majetek, jakož i zásady proporcionality, zásady právní jistoty a zásady legality.
- 98 Nezávisle na opodstatněnosti takových tvrzení je třeba konstatovat, jak zdůrazňuje Komise, že uvedená tvrzení nebyla navrhovatelkami předložena Tribunálu.
- 99 Podle ustálené judikatury přitom důvod, který je poprvé uplatněn teprve ve fázi řízení o kasačním opravném prostředku před Soudním dvorem, musí být odmítnut jako nepřipustný. V rámci opravného prostředku je pravomoc Soudního dvora omezena na přezkum posouzení žalobních důvodů Tribunálem, které byly předmětem diskuse před Tribunálem. Přitom umožnit účastníku řízení předložit v tomto rámci důvod, který nepředložil před Tribunálem, by znamenalo umožnit mu předložit Soudnímu dvoru, jehož pravomoc v oblasti kasačních opravných prostředků je omezená, širší spor než spor, o němž rozhodoval Tribunál (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, EU:C:2005:408, bod 165, jakož i citovaná judikatura).
- 100 Jak konstatuje generální advokát v bodě 16 stanoviska, proto je třeba odmítnout tato tvrzení jako nepřipustná.
- 101 S ohledem na výše uvedené musí být čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako zčásti nepřipustný a zčásti neopodstatněný.

K pátému důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení zneužití a jeho účinků na hospodářskou soutěž

- 102 Pátým důvodem navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení zneužití a jeho účinků na hospodářskou soutěž. Tento důvod má šest částí.
- 103 Pátá část pátého důvodu již byla přezkoumána a jako neopodstatněná zamítnuta v bodě 60 tohoto rozsudku.

K první části pátého důvodu, vycházející z nesprávných právních posouzení při použití testu tarifních nůžek

- 104 Na podporu první části pátého důvodu, vycházející z nesprávných právních posouzení při použití testu tarifních nůžek se navrhovatelky omezují na shrnutí dvou testů tarifních nůžek použitých Komisí, jejich kritiky uvedené v tomto ohledu v žalobě, jakož i odpovědí Tribunálem.
- 105 Vzhledem k tomu, že navrhovatelky v tomto ohledu neidentifikovaly žádné nesprávné právní posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit, ani body napadeného rozsudku, které mají být stíženy nesprávným právním posouzením, je třeba ve světle ustálené judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku odmítnout první část pátého důvodu jako nepřipustnou.

Ke druhé části pátého důvodu, vycházející z pochybení při výběru velkoobchodních vstupů

- 106 Druhou částí pátého důvodu, vycházející z pochybení při výběru velkoobchodních vstupů navrhovatelky tvrdí, že Tribunál v bodech 200 až 211 napadeného rozsudku neprávě přezkoumal existenci tarifních nůžek pro každý z velkoobchodních produktů zvlášť, aniž zohlednil skutečnost, že alternativní operátoři používali optimální kombinaci velkoobchodních produktů, jež zahrnovala zpřístupnění účastnického vedení, což jim umožnilo snížit jejich náklady.

107 Jak zdůrazňuje Komise, navrhovatelky se těmito argumenty snaží zpochybnit skutková posouzení provedená Tribunálem, pokud jde o vymezení relevantních trhů a neexistenci použití takové optimální kombinace alternativními operátory, zejména v bodech 202 a 210 napadeného rozsudku. Navrhovatelky rovněž uplatňují zkreslení skutkových okolností, avšak neidentifikují prvky ve spisu, které měly být Tribunálem zkresleny. V důsledku toho je třeba ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku, a jak konstatuje generální advokát v bodě 18 stanoviska, odmítnout tento argument jako nepřijatelný.

108 Mimoto v rozporu s tím, co tvrdí navrhovatelky, Tribunál se v bodě 210 napadeného rozsudku nedopustil nesprávného obrácení důkazního břemene, ale spokojil se s uvedením, že skutečnosti, na kterých Komise založila své rozhodnutí a které nebyly navrhovatelkami zpochybněny, směřují k prokázání, že alternativní operátoři nepoužívali takovou optimální kombinaci po dobu trvání protiprávního jednání.

109 S ohledem na výše uvedené je třeba druhou část pátého důvodu kasačního opravného prostředku zamítnout jako zčásti nepřijatelnou a zčásti neopodstatněnou.

Ke třetí a čtvrté části pátého důvodu, které vycházejí z nesprávných právních posouzení při přezkumu metody DPT (diskontní peněžní toky) a metody „jednotlivých období“ použitých Komisí

110 Třetí částí pátého důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál se v bodech 212 až 232 napadeného rozsudku dopustil několika nesprávných právních posouzení při přezkumu metody DPT, kterou Komise použila ve sporném rozhodnutí.

111 Čtvrtou částí pátého důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál se v bodech 233 až 264 napadeného rozsudku dopustil několika nesprávných právních posouzení při přezkumu metody „jednotlivých období“, kterou Komise použila ve sporném rozhodnutí.

112 V tomto ohledu z bodu 213 napadeného rozsudku vyplývá, že v rámci výpočtu tarifních nůžek Komise vypočetla výnosnost navrhovatelek prostřednictvím uvedených dvou metod, a sice metodou „jednotlivých období“, jakož i metodou DPT navrženou navrhovatelkami, aby zejména „zajistila, aby metoda navržená navrhovatelkami nezpochybnila závěr o existenci tarifních nůžek vyplývajících z analýzy „jednotlivých období““.

113 Je třeba konstatovat, že prostřednictvím obecných a nepodložených tvrzení týkajících se porušení presumpce nevinny a povinnosti účinné soudní ochrany navrhovatelky ve skutečnosti zamýšlejí dosáhnout nového přezkumu obou metod použitých Komisí pro výpočet jejich výnosnosti.

114 Z judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku přitom vyplývá, že pouze Tribunál je příslušný ke zjišťování a posuzování skutkového stavu a v zásadě k posuzování důkazů, které přijal na podporu tohoto skutkového stavu.

115 V důsledku toho, a jak navrhuje generální advokát v bodě 18 stanoviska, musí být třetí a čtvrtá část pátého důvodu odmítnuty jako nepřijatelné.

K šesté části pátého důvodu, vycházející z nesprávných právních posouzení při přezkumu účinků jednání navrhovatelek na maloobchodním trhu

116 Šestou částí pátého důvodu navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil několika nesprávných právních posouzení v rámci přezkumu účinků jejich jednání na maloobchodním trhu.

- 117 V rámci první výtky navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nesprávně opomněl zohlednit zbytnost vstupů při přezkumu účinků jednání na maloobchodním trhu, čímž porušil zásady stanovené Soudním dvorem v rozsudku TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83).
- 118 Tato výtka musí být zamítnuta jako neopodstatněná, jelikož vychází z nesprávného výkladu bodu 69 rozsudku TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83), ve kterém se Soudní dvůr omezil na uvedení, že v rámci posouzení účinků stlačování marží nezbytnost velkoobchodního produktu relevantní může být, takže Tribunál není povinen ji zohlednit.
- 119 Tribunál tak použil svoji posuzovací pravomoc a v bodech 275 a 276 napadeného rozsudku konstatoval, že Komise ve sporném rozhodnutí prokázala existenci pravděpodobných účinků jednání navrhovatelek na dotčených trzích bez ohledu na nezbytnost či zbytnost vstupů.
- 120 Druhou výtkou navrhovatelky tvrdí, že Tribunál měl přezkoumat, zda marže mezi velkoobchodní cenou vstupu a maloobchodní cenou byla kladná nebo záporná.
- 121 Jak tvrdí Komise, tato druhá výtka musí být ve světle judikatury připomenuté v bodě 98 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřijatelná, neboť navrhovatelky ji nevznesly před Tribunálem.
- 122 Mimoto uvedená výtka neuvádí body napadeného rozsudku, které mají být stíženy nesprávným právním posouzením, takže musí být rovněž odmítnuta jako nepřijatelná ve světle judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku.
- 123 Třetí výtkou navrhovatelky tvrdí, že Tribunál v bodě 283 napadeného rozsudku nesprávně zamítl jako irelevantní jejich tvrzení o neexistenci důkazů o konkrétních účincích tarifních nůžek na trhu.
- 124 Je třeba zamítnout tuto třetí výtku jako neopodstatněnou, jelikož zaprvé za účelem prokázání zneužívající povahy praktiky, jako je stlačování marží, musí její protisoutěžní účinek na trhu existovat, ale nemusí být nezbytně konkrétní, protože je dostačující prokázání potenciálního protisoutěžního účinku, který může vytlačit z trhu přinejmenším stejné výkonné soutěžitele, jako je podnik v dominantním postavení (viz rozsudek TeliaSonera Sverige, EU:C:2011:83, bod 64), a zadruhé v bodě 282 napadeného rozsudku Tribunál konstatoval, v rámci posouzení skutkových okolností, že Komise prokázala existenci takových potenciálních účinků.
- 125 S ohledem na výše uvedené musí být šestá část pátého důvodu zamítnuta, a tudíž musí být pátý důvod zamítnut jako zčásti nepřijatelný a zčásti neopodstatněný.

K šestému důvodu, vycházejícímu z porušení, ze strany Komise, jednak zákazu ultra vires, jakož i zásady subsidiarity, zásady proporcionality, zásady právní jistoty, zásady loajální spolupráce a zásady řádné správy

- 126 Šestým důvodem navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nerespektoval zákaz pro Komisi jednat *ultra vires*, jakož i zásadu subsidiarity, zásadu proporcionality, zásadu právní jistoty, zásadu loajální spolupráce a zásadu řádné správy.
- 127 První část tohoto důvodu vychází z nesprávných právních posouzení, kterých se Tribunál dopustil v bodech 289 až 294 napadeného rozsudku, při přezkumu porušení, ze strany Komise, zákazu jednat *ultra vires*.
- 128 Zaprvé navrhovatelky tvrdí, že Tribunál potvrdil nesprávný výklad judikatury Bronner (EU:C:1998:569), když usoudil, že Komise měla pravomoc *ex post* regulovat cenové podmínky, kterým podléhá používání zbytné infrastruktury. Tato argumentace je přitom neopodstatněná, jelikož znamená, že by se článek 102 SFEU v tomto kontextu uplatnil, pouze pokud jsou splněny podmínky stanovené

v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569). V tomto ohledu je třeba připomenout, že působnost článku 102 SFEU je obecná a nemůže být omezena, jak Tribunál správně uvedl v bodě 293 napadeného rozsudku, zejména existencí regulatorního rámce přijatého unijním zákonodárcem s cílem regulovat telekomunikační trhy *ex ante*.

- 129 Zadruhé navrhovatelky uvádějí různá nepodložená tvrzení týkající se zkreslení skutkových okolností Tribunálem, použití pojmu „regulačního typu“ Komisí, nebo též neexistence pravomoci Komise regulovat *ex post* cenu využití zbytné infrastruktury. Protože tato tvrzení s požadovanou přesností neidentifikují nesprávné právní posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit, musí být na základě judikatury připomenuté v bodech 29 až 30 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřijatelná.
- 130 Druhou částí šestého důvodu navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil několika nesprávných právních posouzení při přezkumu, v bodech 296 až 308 napadeného rozsudku, porušení zásady subsidiarity, zásady proporcionality a zásady právní jistoty ze strany Komise.
- 131 Je třeba konstatovat, že první výtka navrhovatelek, která se týká porušení zásady proporcionality, musí být ve světle judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřijatelná, neboť navrhovatelky neuvádějí body napadeného rozsudku, které mají být stiženy nesprávným právním posouzením.
- 132 Druhá výtka se týká skutečnosti, že Tribunál měl v bodě 306 napadeného rozsudku porušit zásadu právní jistoty, když přijal, že jednání, které je v souladu s právním rámcem, může představovat porušení článku 102 SFEU.
- 133 Tuto výtku je třeba zamítnout jako neopodstatněnou, jelikož – jak správně tvrdí Komise, ECTA a France Telecom – skutečnost, že jednání podniku je v souladu s právním rámcem, neznamena, že toto jednání je v souladu s článkem 102 SFEU.
- 134 Třetí výtka, vycházející z porušení zásady subsidiarity, navrhovatelky tvrdí, že Tribunál v bodech 299 až 304 napadeného rozsudku zjevně zkreslil jejich tvrzení a nezohlednil totožnost cílů sledovaných právem hospodářské soutěže a právním rámcem. Vzhledem k totožnosti cílů měl Tribunál ověřit slučitelnost zásahu Komise na základě práva hospodářské soutěže s cíli sledovanými španělskou Komisí pro telekomunikační trh (Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones, dále jen „CMT“) na základě uvedeného právního rámce.
- 135 Je třeba tuto třetí výtku zamítnout jako zčásti nepřijatelnou v rozsahu, v jakém se týká zkreslení argumentů navrhovatelek, jelikož navrhovatelky neuvedly argumenty, které měl Tribunál zkreslit, a zčásti neopodstatněnou v rozsahu, v jakém se týká porušení zásady subsidiarity, jelikož použití 102 SFEU Komisí nepodléhá předchozímu posouzení zásahů ze strany vnitrostátních orgánů.
- 136 Třetí částí šestého důvodu navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 309 až 315 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise neporušila zásadu loajální spolupráce a zásadu řádné správy.
- 137 Navrhovatelky rovněž tvrdí, že Tribunál v bodech 313 a 314 napadeného rozsudku zkreslil jejich tvrzení v rozsahu, v jakém Komisi vytýkaly, nikoli že oznámení námitek nekonzultovala s CMT, ale že nekonala s ohledem na všechny nezbytné skutkové okolnosti a ve spolupráci s CMT.
- 138 Tuto třetí část je třeba odmítnout jako nepřijatelnou, jelikož navrhovatelky neurčily skutečnosti, které měly být zkresleny, ani pochybení v analýze, kterých se měl Tribunál dopustit, jak zdůrazňuje generální advokát v bodě 41 stanoviska.
- 139 S ohledem na výše uvedené musí být šestý důvod zamítnut jako zčásti nepřijatelný a zčásti neopodstatněný.

K sedmému důvodu, vycházejícímu z nesprávných právních posouzení při použití čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003

140 Sedmým důvodem navrhovatelky tvrdí, že Tribunál se dopustil nesprávných právních posouzení při použití čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Tento důvod se dělí na dvě části.

K první části sedmého důvodu, vycházející z porušení zásady právní jistoty a zásady legality trestů

141 První částí sedmého důvodu navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál porušil zásadu právní jistoty a zásadu legality trestů zaručené v článku 7 EÚLP a v článku 49 Listiny, když rozhodl, že Komise jim právem uložila pokutu z důvodu sporného uplatňování tarifních nůžek. Navrhovatelky v tomto ohledu uplatňují čtyři výtky.

142 V rámci první výtky nazvané „existence jasných a předvídatelných předchozích rozhodnutí“ se navrhovatelky omezují na shrnutí obsahu bodů 357 až 368 napadeného rozsudku, ačkoli neurčily případné nesprávné právní posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit. V důsledku toho je ve světle ustálené judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku třeba tuto první výtku odmítnout jako nepřijatelnou.

143 V rámci druhé výtky se navrhovatelky spokojily s tvrzením, že Tribunál porušil zásadu legality trestů a zásadu právní jistoty, když v bodě 357 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise při výkonu své posuzovací pravomoci rozhoduje o vhodnosti uložení pokuty ve zvláštním rámci každé věci.

144 V rozsahu, v jakém se týká porušení článků 6 a 7 EÚLP, musí být tato druhá výtka odmítnuta jako nepřijatelná na základě judikatury připomenuté v bodě 99 tohoto rozsudku, jelikož navrhovatelky tento argument neuplatnily před Tribunálem.

145 V rozsahu, v jakém navrhovatelky vycházejí ze zásady legality trestů a zásady právní jistoty, musí být uvedená výtka rovněž odmítnuta jako nepřijatelná, jelikož navrhovatelky nepodpořily své argumenty tím, že by vysvětlily, jak uvedené zásady zbavují Komisi prostoru pro posouzení při rozhodování o uložení pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže.

146 V rámci třetí výtky navrhovatelky tvrdí, že Tribunál se v bodech 360 a 361 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když konstatoval, že rozhodnutí Komise 88/518/EHS ze dne 18. července 1988 v řízení podle článku [102 SFEU] (IV/30.178 – Napier Brown – British Sugar) (Úř. věst. L 284, s. 41) a rozhodnutí Deutsche Telekom představují předchozí rozhodnutí vyjasňující podmínky použití článku 102 SFEU na praktiky stlačování marží. Navrhovatelky v zásadě tvrdí, že uvedená rozhodnutí nepředstavují jasná a předvídatelná předchozí rozhodnutí, takže nemohou rozumně předvídat výklad článku 102 SFEU přijatý Komisí ve sporném rozhodnutí.

147 Je třeba připomenout, že zásada legality trestů a zásada právní jistoty nemohou být vykládány tak, že zakazují postupné vyjasňování pravidel trestní odpovědnosti, avšak mohou bránit zpětnému použití nového výkladu normy vymezující protiprávní jednání (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, EU:C:2005:408, bod 217).

148 Tak je tomu zejména tehdy, pokud se jedná o soudní výklad, jehož výsledek nebyl v době, kdy byl trestný čin spáchán, rozumně předvídatelný, zejména s ohledem na výklad zastávaný v této době v judikatuře týkající se dotčeného právního předpisu (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, EU:C:2005:408, bod 218 a citovaná judikatura).

- 149 V projednávané věci je třeba konstatovat, že výklad provedený Komisí ve sporném rozhodnutí, podle kterého je praktika stlačování marží v rozporu s článkem 102 SFEU, byl v okamžiku spáchání protiprávního jednání rozumně předvídatelný. Tato předvídatelnost vyplývala z rozhodnutí 88/518 (Napier Brown) a Deutsche Telekom, jakož i z předvídatelných negativních účinků praktiky stlačování marží na hospodářskou soutěž, jak právem zdůrazňuje Tribunál v bodech 358 až 362 napadeného rozsudku.
- 150 Mimoto v rozsahu, v jakém se tato třetí výtka zakládá na rozsudku Bronner (EU:C:1998:569), je třeba připomenout, že zneužívající jednání vytýkané navrhovatelkám spočívající v uplatňování tarifních nůžek představuje samostatnou formu zneužití odlišnou od odmítnutí dodávek, na kterou se nevztahují kritéria stanovená v rozsudku Bronner (EU:C:1998:569), jak již bylo uvedeno v bodě 74 tohoto rozsudku.
- 151 Třetí výtka je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou.
- 152 Čtvrtou výtka navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nesprávně dospěl k závěru, že metodologie použitá Komisí pro určení existence tarifních nůžek byla rozumně založená na jasných a předvídatelných rozhodnutích. Zejména navrhovatelky kritizují odůvodnění uvedené v bodech 363 až 369 napadeného rozsudku, podle kterého Tribunál dospěl k závěru, že metodologie použitá Komisí pro určení existence tarifních nůžek byla předvídatelná.
- 153 Je třeba konstatovat, že navrhovatelky v zásadě zamýšlejí zpochybnit skutkové posouzení týkající se předvídatelnosti metodologie použité Komisí pro účely určení existence tarifních nůžek, takže tato čtvrtá výtka musí být na základě judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřípustná.
- 154 S ohledem na výše uvedené musí být první část sedmého důvodu kasačního opravného prostředku zamítnuta jako zčásti nepřípustná a zčásti neopodstatněná.
- Ke druhé části sedmého důvodu, vycházející z nesprávného právního posouzení při kvalifikaci, zda jejich jednání bylo protiprávním jednáním spáchaným úmyslně, nebo z hrubé nedbalosti
- 155 Druhou částí sedmého důvodu navrhovatelky tvrdí, že Tribunál se dopustil několika nesprávných právních posouzení při kvalifikaci, zda jejich jednání bylo protiprávním jednáním spáchaným úmyslně nebo z hrubé nedbalosti, ve smyslu čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.
- 156 Pokud jde o otázku, zda došlo k protiprávnímu jednání úmyslně nebo z nedbalosti, a může tedy být sankcionováno pokutou podle čl. 15 odst. 2 prvního pododstavce nařízení č. 17 nebo podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že tato podmínka je splněna, jestliže si dotčený podnik nemohl nepovšimnout protisoutěžní povahy svého jednání bez ohledu na to, zda věděl, či nevěděl o tom, že porušuje pravidla Smlouvy v oblasti hospodářské soutěže (viz rozsudek Deutsche Telekom v. Komise, EU:C:2010:603, bod 124 a citovaná judikatura).
- 157 Na podporu druhé části sedmého důvodu navrhovatelky uplatňují dvě výtky.
- 158 První výtka navrhovatelky tvrdí, že nemohly předvídat protisoutěžní povahu svého jednání, z důvodu neexistence jednak předvídatelnosti vymezení relevantních trhů provedeného Komisí, jednak protisoutěžní povahy jejich cenové politiky.
- 159 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že navrhovatelky v podstatě zamýšlejí zpochybnit posouzení skutkových okolností týkajících se předvídatelnosti vymezení relevantních trhů, takže tato první výtka musí být na základě judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřípustná.

- 160 Pokud jde o protisoutěžní povahu jejich cenové politiky, navrhovatelky tvrdí, že nemohly předvídat jednání Komise na základě článku 102 SFEU s ohledem na kontrolu a zásah do jejich činnosti ze strany vnitrostátního regulačního orgánu.
- 161 Je třeba konstatovat, že jednání Komise na základě článku 102 SFEU nepodléhá – jak bylo uvedeno v bodě 135 tohoto rozsudku – posouzení zásahů ze strany vnitrostátních regulačních orgánů, a je tedy v zásadě na uvedených zásadách nezávislé. Za těchto podmínek se navrhovatelky nemohou platně odvolávat na nedostatek předvídatelnosti jednání Komise z důvodu zásahů ze strany vnitrostátních regulačních orgánů, takže tento argument první výtky musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 162 Navrhovatelky rovněž kritizují bod 341 napadeného rozsudku, kterým Tribunál konstatuje, že přezkum ze strany vnitrostátního regulačního orgánu spočívá na *ex ante* odhadech, a nikoli na skutečných historických nákladech navrhovatelek, takže uvedený přezkum nemohl bránit navrhovatelkám předvídat, že jejich cenová politika má protisoutěžní povahu.
- 163 Jelikož navrhovatelky neprokázaly, v čem toto konstatování skutkového stavu provedené Tribunálem zkreslilo skutečnosti, musí být jejich argumenty v tomto ohledu na základě judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnuty jako nepřijatelné.
- 164 Druhou výtka navrhovatelky kritizují, že Tribunál zamítl jejich argument, podle kterého jednání CMT nemůže zakládat legitimní očekávání ohledně souladu jejich cenových praktik s článkem 102 SFEU.
- 165 Jak zdůrazňuje společnost France Telecom, tvrzení navrhovatelek je třeba ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnout jako nepřijatelná, jelikož v rámci druhé výtky směřují ke zpochybnění skutkových posouzení provedených Tribunálem v bodech 349 až 351 napadeného rozsudku.
- 166 V důsledku toho musí být druhá část sedmého důvodu zamítnuta jako zčásti nepřijatelná a zčásti neopodstatněná.
- 167 S ohledem na výše uvedené musí být sedmý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako zčásti nepřijatelný a zčásti neopodstatněný.

K osmému důvodu, vycházejícímu z nesprávných právních posouzení při výpočtu částky pokuty

- 168 V rámci osmého důvodu kasačního opravného prostředku, který má tři části, navrhovatelky uvádí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výpočtu částky pokuty.

K první části osmého důvodu, vycházející z nesprávných právních posouzení při kvalifikaci jednání navrhovatelek

- 169 První částí osmého důvodu navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávných právních posouzení, když kvalifikoval jejich jednání jako „velmi závažné protiprávní jednání“, a uplatňují v tomto ohledu čtyři výtky.
- 170 První výtka navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávných právních posouzení při kvalifikaci povahy protiprávního jednání s ohledem na pokyny z roku 1998.
- 171 V rámci této první výtky navrhovatelky konkrétně uvádějí pouze bod 386 napadeného rozsudku, kterým Tribunál zamítl argument, podle kterého kvalifikace „závažného“ protiprávního jednání provedená Komisí v rozhodnutí Deutsche Telekom, měla být použita na jednání navrhovatelek

přínejmenším do zveřejnění, dne 14. října 2003, tohoto rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropské unie*, a připomenul, že rozhodovací praxe Komise nemůže sloužit jako právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže.

- 172 V tomto ohledu navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v uvedeném bodě 386, jelikož zneužití lze kvalifikovat jako „typické“, a v důsledku toho jako „velmi závažné protiprávní jednání“ pouze s odkazem na předchozí rozhodnutí, což vyplývá jak z pokynů z roku 1998, tak ze sporného rozhodnutí.
- 173 Je třeba tento argument zamítnout jako neopodstatněný, jelikož bod 386 napadeného rozsudku, jak správně zdůrazňuje Komise, musí být vykládán ve spojení s bodem 383 uvedeného rozsudku, který odkazuje na body 353 až 368 téhož rozsudku, v nichž Tribunál konstatuje, že existují předchozí rozhodnutí odůvodňující kvalifikaci jako typické zneužití.
- 174 V důsledku toho je třeba tuto první výtku zamítnout jako neopodstatněnou v rozsahu, v jakém se týká bodu 386 napadeného rozsudku, a na základě judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku jako nepřipustnou ve zbývající části, v rozsahu, v jakém navrhovatelky neurčují body napadeného rozsudku, které mají být stíženy nesprávným právním posouzením.
- 175 Druhou výtkou navrhovatelky kritizují skutková posouzení provedená Tribunálem týkající se skutečných vylučujících účinků na maloobchodním trhu a újmy utrpěné spotřebiteli.
- 176 Jak tvrdí společnost France Telecom a Komise, jelikož druhá výtku směřuje ke zpochybnění skutkových posouzení provedených Tribunálem, je třeba ji odmítnout jako nepřipustnou ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku.
- 177 Třetí výtkou navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v bodě 413 napadeného rozsudku, když rozhodl, že jejich jednání lze kvalifikovat jako „velmi závažné“, jelikož dotčený zeměpisný trh byl omezen na španělské území. Navrhovatelky v tomto ohledu uplatňují porušení zásady zákazu diskriminace, jelikož v rozhodnutí Komise ze dne 16. července 2003 v řízení podle článku [102 SFEU] (věc COMP/38.233 – Wanadoo Interactive, dále jen „rozhodnutí Wanadoo“), jakož i rozhodnutí Deutsche Telekom, bylo protiprávní jednání kvalifikované jako „závažné“ pro zeměpisné trhy většího rozsahu, než je dotčený trh, tedy německé a francouzské území.
- 178 Jak právem zdůrazňuje Komise, Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 413 napadeného rozsudku rozhodl, že okolnost, že relevantní zeměpisný trh je omezen na španělské území, nevylučuje možnost kvalifikovat protiprávní jednání jako „velmi závažné“. Pouhá skutečnost, že Komise v rozhodnutích Deutsche Telekom a Wanadoo kvalifikovala dotčená protiprávní jednání jako „závažná“, zatímco relevantní zeměpisné trhy měly širší rozsah než trh dotčený v projednávané věci, nemá na toto posouzení vliv, neboť kvalifikace protiprávního jednání jako „závažné“ nebo „velmi závažné“ nezávisí pouze na rozsahu zeměpisného trhu, ale rovněž na dalších kritériích definujících protiprávní jednání, jak správně konstatoval Tribunál v bodě 413 napadeného rozsudku.
- 179 V důsledku toho je třeba zamítnout třetí výtku jako neopodstatněnou.
- 180 Čtvrtou výtkou navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Komise nebyla povinna kvalifikovat protiprávní jednání odlišně před zveřejněním rozhodnutí Deutsche Telekom a po něm, nebo přínejmenším vysvětlit jak zohlednila měnící se závažnost protiprávního jednání v období relevantním pro určení základní částky pokuty.
- 181 Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 416 napadeného rozsudku připomněl, že při stanovování částky pokuty v případě porušení pravidel hospodářské soutěže Komise splnila povinnost odůvodnění, jestliže ve svém rozhodnutí uvedla posuzované skutečnosti, které jí

umožnily vymezit závažnost a dobu trvání protiprávního jednání, aniž měla povinnost uvést číselné údaje týkající se způsobu výpočtu pokut (viz rozsudky *Weig v. Komise*, C-280/98 P, EU:C:2000:627, body 43 až 46; *Sarrió v. Komise*, C-291/98 P, EU:C:2000:631, body 73 až 76, jakož i *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, EU:C:2002:582, body 463 až 464).

- 182 Mimoto se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 420 napadeného rozsudku zamítl výtku navrhovatelek vycházející z porušení povinnosti odůvodnění ze strany Komise, když nezohlednila měnící se závažnost protiprávního jednání a nerozlišila dvě období protiprávního jednání. Komise totiž povinnost odůvodnění splnila, když v bodech 739 až 750 sporného rozhodnutí uvedla důvody, proč kvalifikovala protiprávní jednání spáchané navrhovatelkami jako „velmi závažné“ po celou dobu protiprávního jednání, i když jejich jednání nemělo stejný stupeň závažnosti po celou dobu protiprávního jednání, přičemž vysvětlila rozdíly mezi věcí *Deutsche Telekom*, ve které bylo protiprávní jednání jako velmi závažné, a projednávanou věcí.
- 183 Nesporně by bylo vhodnější, aby Komise uvedla ve sporném rozhodnutí odůvodnění nad rámec těchto požadavků, a uvedla zejména číselné údaje, kterými se řídila při zohlednění měnící se závažnosti protiprávního jednání v rámci určení základní částky pokuty. Nicméně tato možnost nemůže změnit rozsah požadavků vyplývajících z povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o sporné rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudky *Weig v. Komise*, EU:C:2000:627, bod 47; *Sarrió v. Komise*, EU:C:2000:631, bod 77, jakož i *Corus UK v. Komise*, C-199/99 P, EU:C:2003:531, bod 149).
- 184 S ohledem na výše uvedené je třeba první část osmého důvodu zamítnout jako zčásti nepřipustnou a zčásti neopodstatněnou.

Ke druhé části osmého důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality, zásady rovného zacházení a zásady individualizace trestů, jakož i povinnosti přezkoumat odůvodnění sporného rozhodnutí

- 185 Druhá část osmého důvodu, která obsahuje čtyři výtky, vychází z porušení zásady proporcionality, zásady rovného zacházení a zásady individualizace trestů, jakož i povinnosti přezkoumat odůvodnění sporného rozhodnutí.
- 186 Třetí výtkou, kterou je třeba přezkoumat nejdříve, navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil zásadu individualizace trestů, když neověřil, zda byla pokuta vypočtena s ohledem na vlastní situaci navrhovatelek.
- 187 Je třeba konstatovat, že třetí výtka neuvádí s požadovanou přesností údajná nesprávná právní posouzení, kterých se měl Tribunál dopustit, ani body napadeného rozsudku, které mají být stíženy nesprávným právním posouzením, takže musí být ve světle judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřipustná.
- 188 První výtkou navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil zásadu zákazu diskriminace, když nezohlednil skutečnost, že okolnosti rozhodnutí *Deutsche Telekom* a *Wanadoo* byly obdobné, jako okolnosti sporného rozhodnutí, přičemž vedly k uložení desetkrát nižších pokut.
- 189 Jak přitom Tribunál připomíná v bodě 425 napadeného rozsudku, Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že rozhodovací praxe Komise nevytváří právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže, a že pokud jde o případnou diskriminaci, rozhodnutí týkající se jiných případů mají pouze orientační povahu (rozsudek *Tomra Systems a další v. Komise*, C-549/10 P, EU:C:2012:221, bod 104, jakož i citovaná judikatura).

- 190 Skutečnost, že Komise v minulosti uložila pokuty skutečnost, že Komise v minulosti uložila pokuty v určité výši za určité kategorie protiprávního jednání, nebrání uložení vyšších pokut, pokud je zvýšení sankcí považováno za nezbytné k zajištění provádění unijní politiky hospodářské soutěže, která je vymezena výhradně nařízením č. 1/2003 (rozsudek Tomra Systems a další v. Komise, EU:C:2012:221, bod 105, jakož i citovaná judikatura).
- 191 Tribunál tedy v bodě 427 napadeného rozsudku právem zamítl argumentaci vycházející ze srovnání mezi pokutou uloženou navrhovatelkám a pokutami uloženými Komisí v jiných rozhodnutích v oblasti hospodářské soutěže, a dospěl k závěru, že žádné porušení zásady rovného zacházení nelze v projednávaném případě konstatovat.
- 192 Druhou výtkou navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil zásadu proporcionality, když nekonstatoval, že základní částka pokuty stanovená na 90 milionů eur byla nepřiměřená. V tomto ohledu navrhovatelky zdůrazňují, zaprvé že tato základní částka je druhá nejvyšší částka stanovená v oblasti zneužití dominantního postavení a zadruhé že konečná částka pokuty byla 12,5krát a 11,25krát vyšší než konečná částka uložená společnosti Deutsche Telekom a společnosti Wanadoo za podobné zneužívající jednání.
- 193 Mimoto čtvrtou výtkou navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil povinnost přezkoumat odůvodnění sporného rozhodnutí, když rozhodl, že Komise nebyla povinna se zvláštní péčí odůvodnit své rozhodnutí uložit v projednávané věci citelně vyšší pokutu, než byly pokuty uložené v rozhodnutích Wanadoo a Deutsche Telekom, a to s ohledem na podobnost uvedených tří věcí.
- 194 Pokud jde o přezkum povinnosti odůvodnění, je třeba konstatovat, že ačkoli Komise v bodech 739 až 750 sporného rozhodnutí uvedla rozdíly mezi věcí Deutsche Telekom a projednávanou věcí, poskytla pouze málo upřesnění ohledně důvodů odůvodňujících rozhodnutí uložit v projednávané věci citelně vyšší pokutu než pokuty uložené v rozhodnutích Wanadoo a Deutsche Telekom. Komise měla zejména upřesnit metodologii použitou pro stanovení základní částky, po vzoru toho, co stanoví pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2; Zvl. vyd. 08/02, s.205), které nebyly v rozhodné době z hlediska skutkového stavu použitelné.
- 195 Tribunál se však nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 434 napadeného rozsudku připomněl, že Komise splnila povinnost odůvodnění, jelikož ve sporném rozhodnutí uvedla skutečnosti, které jí umožnily vymezit závažnost a dobu trvání protiprávního jednání. Za těchto podmínek měl Tribunál právem za to, že Komise neměla povinnost uvést číselné údaje týkající se způsobu výpočtu pokuty, na základě judikatury připomenuté v bodech 181 a 183 tohoto rozsudku.
- 196 Pokud jde o přiměřenost pokuty uložené navrhovatelkám, měl Tribunál v bodě 429 napadeného rozsudku právem za to, že „zásada proporcionality [...] znamená, že Komise musí stanovit pokutu přiměřeně k faktorům vzatým v úvahu za účelem posouzení závažnosti protiprávního jednání“.
- 197 V rámci čtvrté výtky navrhovatelky rovněž tvrdí, že Tribunál porušil článek 6 EÚLP, když neprovedl přezkum v plné jurisdikci, k němuž je povinen, pokud jde o přiměřenost základní částky pokuty.
- 198 Jak bylo uvedeno v bodě 44 tohoto rozsudku, přezkum legality stanovený v článku 263 SFEU je doplněn přezkumem v plné jurisdikci, pokud jde o pokuty a penále uložené Komisí za porušení pravidel hospodářské soutěže v souladu s článkem 261 SFEU. Článek 17 nařízení č. 17, nahrazený článkem 31 nařízení č. 1/2003, stanoví, že Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále, což znamená, že může uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.
- 199 Článek 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, který nahradil čl. 15 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 17, stanoví, že při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a době trvání protiprávního jednání.

- 200 Z výše uvedených úvah vyplývá, že za účelem splnění požadavků na přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 47 Listiny, pokud jde o pokutu, musí unijní soud při výkonu pravomocí stanovených v člancích 261 SFEU a 263 SFEU přezkoumat všechny právní i skutkové výhrady směřující k prokázání, že částka pokuty neodpovídá závažnosti a době trvání protiprávního jednání.
- 201 V tomto ohledu je třeba uvést, že v bodě 431 napadeného rozsudku Tribunál připomněl, že metodika obsažená v bodě 1 A pokynů z roku 1998 vychází z logiky paušalizace, podle níž se výchozí částka pokuty určená podle závažnosti protiprávního jednání vypočte v závislosti na povaze protiprávního jednání, na jejím skutečném dopadu na trh, pokud jej lze měřit, a na velikosti relevantního zeměpisného trhu.
- 202 Na základě těchto kritérií a s odkazem na body 371 až 421 napadeného rozsudku Tribunál v bodě 432 napadeného rozsudku rozhodl, že základní částka pokuty ve výši 90 milionů eur nelze považovat za nepřiměřenou s ohledem na skutečnost, zaprvé že jednání navrhovatelek představuje typické zneužití, kterým se zabývala předchozí rozhodnutí, jež ohrožuje dosažení vnitřního trhu pro sítě a telekomunikační služby, a zadruhé že uvedené zneužití mělo významný dopad na španělský maloobchodní trh.
- 203 Ačkoli Tribunál nekonstatoval, že Komise ve sporném rozhodnutí neuvedla metodologii, kterou použila pro stanovení základní částky, po vzoru toho, co stanoví pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003, které nebyly v rozhodné době z hlediska skutkového stavu použitelné, takové opomenutí nicméně nestačí k závěru, že se Tribunál dopustil pochybení při přezkumu přiměřenosti uvedené částky, který provedl na základě kritérií uvedených v bodě 432 napadeného rozsudku.
- 204 Z výše uvedeného vyplývá, že Tribunál při přezkumu argumentů navrhovatelek směřujících k prokázání, že základní částka pokuty byla nepřiměřená, skutečně vykonal pravomoci stanovené v člancích 261 SFEU a 263 SFEU v souladu s požadavky na přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 47 Listiny, přičemž přezkoumal všechny právní či skutkové výtky uplatněné navrhovatelkami a směřující k prokázání, že částka pokuty neodpovídá závažnosti a době trvání protiprávního jednání. Při přezkumu uvedených výtek přitom Tribunál rozhodl, že žádný z argumentů vznesených navrhovatelkami neodůvodňuje snížení uvedené základní částky.
- 205 V rozsahu, v jakém navrhovatelky čtvrtou výtkou kritizují posouzení přiměřenosti základní částky pokuty s ohledem na relevantní skutkové okolnosti, provedené Tribunálem v bodě 432 napadeného rozsudku, je třeba připomenout, že Soudnímu dvoru nepřísluší – vyslovuje-li se k právním otázkám v rámci kasačního opravného prostředku – aby z důvodů ekvity svým posouzením nahrazoval posouzení Tribunálu, který při přezkumu v plné jurisdikci rozhodl o výši pokut uložených podnikům proto, že porušily unijní právo. Nesprávné právní posouzení Tribunálem z důvodu nepřiměřené výše pokuty by tedy bylo možné konstatovat pouze v případě, že by Soudní dvůr měl za to, že výše pokuty je nejen nevhodná, ale také nadměrná, a to natolik, že je nepřiměřená (v tomto smyslu viz rozsudky E.ON Energie v. Komise, EU:C:2012:738, body 125 a 126; Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, EU:C:2013:351, bod 57, a Koninklijke Wegenbouw Stevin v. Komise, C-586/12 P, EU:C:2013:863, bod 33, jakož i citovaná judikatura).
- 206 V projednávané věci je třeba konstatovat, že navrhovatelky neprokázaly, v čem je základní částka ve výši 90 milionů eur stanovená Komisí ve sporném rozhodnutí nadměrná, a tudíž nepřiměřená ve smyslu judikatury uvedené v předchozím bodě tohoto rozsudku.
- 207 Z výše uvedených úvah vyplývá, že druhá část osmého důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta jako zčásti nepřípustná a zčásti neopodstatněná.

Ke třetí části osmého důvodu, vycházející z nesprávného právního posouzení při přezkumu zvýšení základní částky za účelem odrazení, kvalifikace jednání navrhovatelek jako „dlouhodobého protiprávního jednání“, jakož i snížení pokuty na základě polehčujících okolností

- 208 Třetí částí osmého důvodu navrhovatelky tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při přezkumu zvýšení základní částky za účelem odrazení, kvalifikace jednání navrhovatelek jako „dlouhodobého protiprávního jednání“, jakož i snížení pokuty na základě polehčujících okolností.
- 209 Pokud jde o první výtku, vycházející z nesprávného právního posouzení při přezkumu zvýšení základní částky za účelem odrazení, navrhovatelky uplatňují následující argumenty.
- 210 Na jedné straně navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil zásadu zákazu diskriminace a zásadu proporcionality, když potvrdil zvýšení základní částky za účelem odrazení, ačkoli jejich hospodářská síla byla srovnatelná s hospodářskou silou podniků dotčených v rozhodnutích Wanadoo a Deutsche Telekom, ve kterých Komise takové snížení neuložila.
- 211 Ve světle judikatury připomenuté v bodech 189 a 190 tohoto rozsudku Tribunál v bodě 441 napadeného rozsudku právem zamítl tento argument založený na rozhodovací praxi Komise vzhledem k tomu, že rozhodovací praxe Komise nemůže sloužit jako právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže.
- 212 Na druhé straně navrhovatelky tvrdí, že Tribunál potvrdil úvahy Komise jednoduchými obecnými odkazy na body odůvodnění sporného rozhodnutí, aniž přezkoumal přiměřenost násobícího faktoru ve výši 25 %, a to v rozporu s povinností provést přezkum v plné jurisdikci, která mu přísluší.
- 213 V tomto ohledu je třeba připomenout, že výkon pravomoci přezkumu v plné jurisdikci stanovený v článku 261 SFEU a článku 31 nařízení č. 1/2003 není rovnocenný přezkumu z úřední povinnosti, a zdůraznit, že řízení před unijními soudy má spornou povahu. S výjimkou důvodů veřejného pořádku, které je soud povinen uplatnit i bez návrhu, jako je nedostatek odůvodnění sporného rozhodnutí, náleží navrhovateli, aby vznesl důvody proti tomuto rozhodnutí a na podporu těchto důvodů předložil důkazy (rozsudek Chalkor v. Komise, EU:C:2011:815, bod 64, jakož i KME Germany a další v. Komise, C-389/10 P, EU:C:2011:816, bod 131).
- 214 Je přitom třeba konstatovat, že Tribunál v bodech 438 až 441 napadeného rozsudku přezkoumal způsob, jakým Komise odůvodnila zvýšení základní částky pokuty, a konstatoval, že odůvodnění se z právního hlediska dostatečně zakládalo na údajích obsažených ve sporném rozhodnutí týkajících se hospodářské síly navrhovatelek. Tím Tribunál vykonal pravomoci stanovené v člancích 261 SFEU a 263 SFEU v souladu s požadavky přezkumu v plné jurisdikci, přičemž přezkoumal všechny právní či skutkové výtky uplatněné navrhovatelkami v tomto kontextu.
- 215 Z výše uvedeného vyplývá, že první výtka kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta jako neopodstatněná.
- 216 Druhá výtka navrhovatelek vychází z nesprávných právních posouzení při přezkumu kvalifikace jednání navrhovatelek jako „dlouhodobého protiprávního jednání“.
- 217 Pokud jde o datum zahájení protiprávního jednání, navrhovatelky tvrdí, že Tribunál nesprávně opomenul rozlišit období před rozhodnutím Deutsche Telekom od období po přijetí tohoto rozhodnutí a posoudit závažnost protiprávního jednání s ohledem na jednotlivá období, čímž porušil zásadu zákazu diskriminace a povinnost provést přezkum v plné jurisdikci.

- 218 Je třeba konstatovat, že tento argument musí být zamítnut jako irelevantní, neboť navrhovatelky se spokojily s tvrzením, že Tribunál měl rozlišit dvě období protiprávního jednání v závislosti na údajné měnící se závažnosti protiprávního jednání, aniž vysvětlily, jak by tím byla doba trvání protiprávního jednání omezena.
- 219 Navrhovatelky rovněž tvrdí, že Tribunál zkreslil jejich tvrzení, avšak s požadovanou přesností neurčily skutečnosti, které měly být zkresleny, či nesprávná posouzení, kterých se měl Tribunál dopustit. V důsledku toho je třeba ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku tento argument odmítnout jako nepřijatelný.
- 220 Pokud jde o datum ukončení protiprávního jednání, Tribunál podle navrhovatelek konstatoval, že Komise prokázala existenci protiprávního jednání pouze do konce prvního pololetí roku 2006. V důsledku toho navrhovatelky tvrdí, že Tribunál obrátil důkazní břemeno, když rozhodl, že navrhovatelky neprokázaly neexistenci tarifních nůžek ve druhém pololetí 2006, zatímco prokázání existence protiprávního jednání příslušelo Komisi.
- 221 Z bodu 451 napadeného rozsudku plyne, že Tribunál – na základě skutečností ve spise, které navrhovatelky nezpochybnily, konstatoval, – že velkoobchodní ani maloobchodní ceny společnosti Telefónica de España SAU se nezměnily od září 2001 do 21. prosince 2006 – datu ukončení protiprávního jednání, a to aniž navrhovatelky uplatnily jakoukoli změnu výše nákladů zohledněných Komisí. Tribunál se tedy nedopustil obrácení důkazního břemene, ale správně provedl posouzení důkazů, které mu byly předloženy, jak zdůrazňuje generální advokát v bodě 171 svého stanoviska.
- 222 V důsledku toho musí být druhá výtka zamítnuta jako zčásti nepřístupná, zčásti irelevantní a zčásti neopodstatněná.
- 223 Třetí výtka vychází z nesprávných právních posouzení při přezkumu snížení pokuty na základě polehčujících okolností.
- 224 Zprvce navrhovatelky tvrdí, že Tribunál použil „nesprávné právní kritérium“, když měl za to, že jejich nedbalost byla velmi závažná, pro účely posouzení přiměřenosti snížení o 10 %, které jim přiznala Komise z titulu legitimního očekávání.
- 225 Je třeba konstatovat, že Tribunál v bodě 459 napadeného rozsudku provedl věcné posouzení stupně nedbalosti navrhovatelek. Tento argument tudíž musí být ve světle judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnut jako nepřijatelný.
- 226 Zadruhé navrhovatelky kritizují bod 461 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál při přezkumu údajně nové povahy projednávané věci odkázal na své úvahy týkající se jasných a předvídatelných předchozích rozhodnutí. V tomto ohledu Tribunál údajně použil zjevně nesprávné kritérium, tedy kritérium právní jistoty, a opomenul, že jedna z polehčujících okolností definovaných pokyny z roku 1998 je existence důvodné pochybnosti ze strany podniku ohledně protiprávní povahy jeho jednání. Přitom podle navrhovatelek taková pochybnost existovala přinejmenším do října 2003, data zveřejnění rozhodnutí Deutsche Telekom, a přetrvávala do vyhlášení rozsudku TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83).
- 227 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že existence důvodné pochybnosti ze strany navrhovatelek představuje skutkovou otázku, která spadá pouze do posuzovací pravomoci Tribunálu, takže tato čtvrtá výtka musí být na základě judikatury připomenuté v bodě 84 tohoto rozsudku odmítnuta jako nepřijatelná.
- 228 Z toho plyne, že třetí část osmého důvodu musí být zamítnuta jako zčásti nepřijatelná, z části irelevantní a zčásti neopodstatněná.

229 S ohledem na výše uvedené je třeba osmý důvod zamítnout jako zčásti nepřijatelný, z části irrelevantní a zčásti neopodstatněný.

K desátému důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti provést přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 6 EÚLP, pokud jde o stanovení pokuty

230 Desátým důvodem navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil svoji povinnost provést přezkum v plné jurisdikci ve smyslu článku 6 EÚLP, pokud jde o stanovení pokuty, jelikož neprovedl přezkum v plné jurisdikci stanovený v článku 261 SFEU a článku 31 nařízení č. 1/2003.

231 Je třeba konstatovat, že v rámci uvedeného desátého důvodu navrhovatelky s požadovanou přesností neuvedly kritizované body rozsudku, jejichž zrušení požadují, ale spokojily se s obecným a nepodloženým tvrzením, že Tribunál měl provést přezkum všech důkazů a všech relevantních skutkových okolností s cílem posoudit přiměřenost pokuty. Je nicméně třeba zdůraznit, že argumentace uvedená na podporu daného důvodu, týkající se porušení povinnosti provést přezkum v plné jurisdikci, již byla přezkoumána v rámci ostatních důvodů v rozsahu, v jakém navrhovatelky s požadovanou přesností určily kritizované body napadeného rozsudku.

232 V důsledku toho musí být desátý důvod kasačního opravného prostředku na základě judikatury připomenuté v bodech 29 a 30 tohoto rozsudku odmítnut jako nepřijatelný.

233 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že je třeba kasační opravný prostředek zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

234 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhodne o nákladech řízení. Podle čl. 138 odst. 1 stejného jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 jednacího řádu na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

235 Podle čl. 140 odst. 3 jednacího řádu může Soudní dvůr rozhodnout, že vedlejší účastník řízení ponese vlastní náklady řízení.

236 Vzhledem k tomu, že navrhovatelky neměly ve věci úspěch, je v souladu s návrhovými žádáními Komise namísto uložit jim náhradu nákladů řízení.

237 Společnost France Telecom, Ausbanc Consumo a ECTA, vedlejší účastníci řízení, ponесou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) **Společnostem Telefónica SA a Telefónica de España SAU se ukládá náhrada nákladů řízení.**
- 3) **Společnosti France Telecom España, SA, Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo) a European Competitive Telecommunications Association ponесou vlastní náklady řízení.**

Podpisy.